

Asia: VN/3071/2020

Lausuntopyyntö hallinnon automaattisen päätöksenteon käyttöalaa ja läpinäkyvyyttä koskevista säännösluonnoksista

1. Automaattisen käsittelyn sallittu käyttöala

1.1. Miten arvioitte ehdotuksen lähtökohtaa *oikeudellisesti*?

Säännöksen tulisi rakentua toisenlaisille lähtökohdille. (Miten?)

Perustelut ja muutosehdotukset:

Ehdotettu säännös olisi käyttöalaltaan hyvin laaja. Soveltamisala on syytä rajata tarkemmin. Perustuslain mukaiset asianosaisen oikeusturvan takeet on syytä huomioida paremmin ja tuoda myös selvästi näkyväksi normin kirjoitusasussa.

1.2. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: Miten arvioitte ehdotuksen lähtökohta*toiminnassanne automatisoitavien asiaryhmien* kannalta?

-

Perustelut ja lisätiedot:

-

1.3. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: Millaisia 2 momentin määritelmän mukaisia tilanteita tunnistatte *toiminnassanne*?

-

1.4. Tulisiko myös muun kuin 2 momentissa tarkoitetun avustavan tai valmistelevan automaation käyttöä säännellä *hallinto-oikeudellisesti*?

Ei

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

1.5. Muut huomiot käyttöalasääntelystä:

-

2. Oikeussuojakeinot

2.1. Ehdotettu 25 a §:n muotoilu mahdollistaa myös oikaisuvaatimuksen käsittelyn automaattisesti. Miten arvioitte ehdotusta tältä osin?

Oikaisuvaatimuksen automaattista käsittelyä ei tule sallia.

Perustelut ja muutosehdotukset:

Oikaisuvaatimus on ymmärretty muutoksenhakukeinona, jonka ratkaisu edellyttää lähes aina asiaan liittyvien seikkojen harkintaa. Jos päätöksenteko oikaisuvaatimuksesta automatisoidaan, niin oikaisuvaatimuksen luonne muuttuisi muutoksenhakukeinosta joksikin muuksi. Se ei kuitenkaan liene nyt valmisteltavan lain tarkoituksena.

2.2. Mitkä muut menettelyt toteuttaisivat tehokkaasti oikeussuojaa automaattisen päätöksenteon yhteydessä?

Asiansosaisen mahdollisuus vaatia asian siirtämistä pois automaattisen päätöksenteon piiristä.

2.3. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: mitä soveltamanne lainsäädännön oikeussuojakeinoja pidätte tässä yhteydessä tehokkaina ja miksi?

-

2.4. Muut huomiot oikeussuojakysymyksistä:

-

3. Tietosuoja

3.1. Miten arvioitte tätä koskevaa kantaa?

Laissa tulee säätää erityisistä suojatoimista. (Millaisista?)

Perustelut ja muutosehdotukset:

Automatisoidun päätöksenteon vuoksi ei tietenkään tule heikentää asiansosaisen käytössä olevia hallinnollisia oikeussuojakeinoja. Vähintäänkin informaatio käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista on oikeuksien tosiasiallisen toteutumisen vuoksi tärkeää.

3.2. Tulisiko yleislakiin sisällyttää suojatoimia erityisiin henkilötietoryhmiin tai ns. valtiosääntöisesti arkaluonteisiin tietoihin (esimerkiksi sosiaalihuollon tarve) liittyen?

Laissa tulee säätää erityisistä suojatoimista. (Millaisista?)

Perustelut ja muutosehdotukset:

Automatisoidun päätöksenteon vuoksi ei voida heikentää minkään ryhmän oikeussuojakeinoja. Asia on joka tapauksessa lain tasolla varmistettava, eikä sitä tule sivuuttaa po. yleislakia säädettäessä.

3.3. Muut huomiot tietosuojakysymyksistä:

-

4. Käsittelyn julkisuus ja läpinäkyvyys

4.1. Pidätkö ehdotettua lähestymistapaa oikeana?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

4.2. Kannatatteko lisätietojen antajaa koskevaa muutosehdotusta (HL 44 §:n 1 momentin 4 kohta)?

Ei

Perustelut ja muutosehdotukset:

Asianosaisen on saatava tietää päätöksestä lisätietoja antavan henkilön nimi. Tiedon saaminen vahvistaa asianosaisen oikeusturvan toteutumista. Se voi myös vähentää tarpeettomia oikaisupyynnöitä, kun asianosainen voi sujuvasti saada tarvitsemansa informaation päätetystä asiasta.

4.3. Kannatatteko automaattisesta käsittelystä ilmoittamista koskevaa muutosehdotusta (HL 44 §:n 1 momentin 5 kohta)?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

4.4. Kannatatteko ehdotusta hallintoasioiden automaattista käsittelyä koskevan kuvauksen julkaisemisesta?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

4.5. Millaisia tietoja automaattista käsittelyä koskevaan kuvaukseen tulisi sisältyä?

-

4.6. Muut julkisuutta ja läpinäkyvyyttä koskevat huomiot

-

5. Muut huomiot

5.1. Muut huomiot ehdotetusta sääntelystä

-

Malila Vesa

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.